

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Місце України на карті світу
Діяльність українських партизанів
Українська армія в боях
Українська армія в конц-таборі

Презентує ІлляП

Початок визволення України

ПОШТОВХ

**Сталінградська
битва**

Грудень 1942 р.

с. Півнівка

**(Ворошиловградськ
область) – перший
населений пункт
визволений від
німців**

**Полонені німці з 11-го
піхотного корпусу, який
здався у полон**

Наступ радянської армії Звільнення Харкова

16 лютого
1943 р.

Радянська піхота у битві
за Харків, лютий 1943
року

Лютий 1943 року. Уродженець
Сумщини, командир 3-ї танкової армії
генерал Павло Рибалко в центрі
визволеного Харкова

Вихід на лінію **Зміїв – Червоноармійськ – Слов'янськ – Ворошиловград**

Курська битва

**5 липня –
26 серпня
1943 р.**

- спроба **літнього німецького наступу** на Курській дузі (**операція "Цитадель"**);
- спроба реваншу за Сталінград;
- **с.Прохоровка** – грандіозна танкова битва;
- **поразка** німецького наступу.

**Дзвіниця на честь загиблих
на Прохоровому полі**

Визволення Харкова

23 серпня
1943 р.

Зруйнований Харків. 1943 рік

Харківсько-
Белгородська
операція

Воронезький
фронт

Степовий
фронт

завершення Курської битви

Масове визволення України

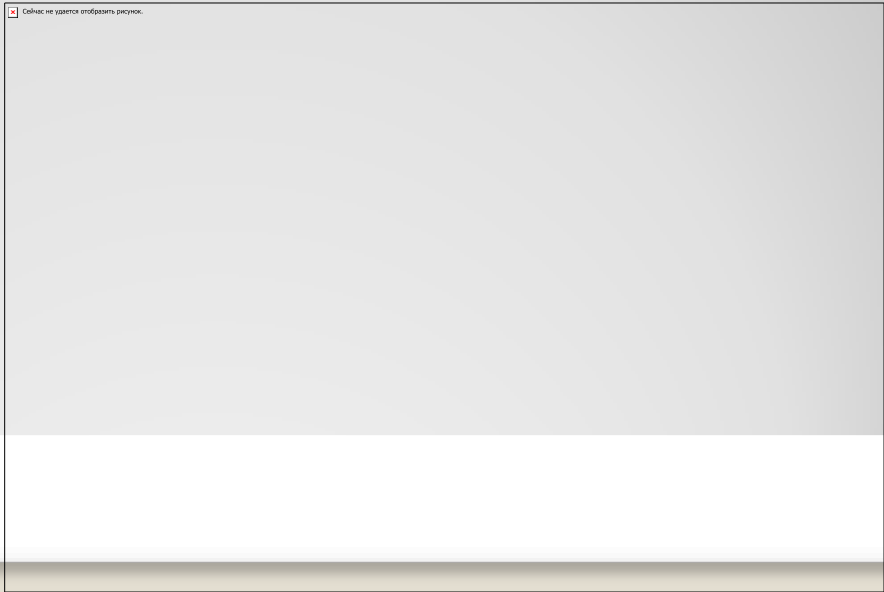
ПОШТОВХ

Курська битва

**Орден
Б.Хмельницького,
заснований 10 жовтня
1943 р. з ініціативи
М.Хрущова**

- перехід в наступ всіх радянських фронтів;
- перехід **стратегічної ініціативи** до рук радянського командування.

**Кулеметний
розрахунок веде
вогень по
німцях**

Визволення Лівобережної України

Десантник
и перед
атакою

Перший етап (серпень – вересень 1943 р.)

- розгром німців на Лівобережній Україні, у Донбасі (*Донбаська операція*) та вихід до Дніпра в районі Дніпропетровська;
- створення **21** плацдарму на його правому березі.

Солдати
Вермахту

готують
вогневі
позиції для
оборони
Дніпровськ
ого валу.
Осінь 1943
р.

Пам'ятний знак на честь
визволення Чернігова.
21 вересня 1943 р. –
визволення Чернігова і
початок форсування Дніпра

Визволення Лівобережної України

Наступ радянських військ під Мелітополем. Сучасна історична реконструкція

Хрест Меморіалу на Чапаєвських висотах, Запорізька область

Другий етап (жовтень – грудень 1943 р.)

- **знищення ворога у районі Запоріжжя і Мелітополя;**
- **створення власних стратегічних плацдармів на правому березі Дніпра в районі Києва та Кременчука.**

**Бій біля греблі
Дніпрогесу. Запоріжжя,
1943 р.**

Визволення Лівобережної України

Політика “спаленої землі”

“...Необхідно добитися того, щоб при відході з районів України не залишилося жодної людини, жодної голови худоби, жодного центнеру зерна, жодної рейки; щоб не зберігся жоден дім, жодна шахта, яка б не була виведена з ладу на довгі роки; щоб не лишилося жодного колодязя, який би не був отруєний. Противник повинен знайти дійсно повністю спалену і зруйновану країну...”

*З розпорядження
рейхскомісара України
Е.Коха представникам
німецької адміністрації
від 6 вересня 1943 р.*

**Село Корюківка на Чернігівщині
після каральної операції
нацистів**

Форсування Дніпра

Початок –

21 вересня 1943 року

Наслідок – створення

протягом вересня **21**
плацдарму на правому березі

**Радянські солдати готують плоти для форсування Дніпра,
1943 р.**

***Таку потужну водну перешкоду передові частини
радянських військ форсували з ходу, на підручних
засобах, не чекаючи підходу основних сил і
прибуття понтонів***

Внесок України у перемогу

**Бойові
нагороди українців
(всього 2,5 млн. чол.)**

Іван Кожедуб

**Герой
Радянського
Союзу**

**2 069
українців**

**двічі Герой
Радянського
Союзу**

**32
представники
України**

**Тричі Герой
Радянського
Союзу**

**Іван
Кожедуб**

Маршали-українці на фронтах

Семен Тимошенко -
двічі Герой Радянського Союзу,
кавалер ордену Перемога.
Народився в селі Фурманівка
(тепер Одеської області)

Родіон Малиновський -
двічі Герой Радянського
Союзу, Народний герой Югославії,
кавалер ордена «Перемога».
Народився в Одесі

Генерали-українці на фронтах

Андрій Єрмоєнко
- Герой Радянського
Союзу, командувач
фронтами. Народився в
слободі Марківка, Старо
більського
повіту Харківської
губернії

Маршали-українці на фронтах

Павло Рибалко - двічі Герой Радянського Союзу, командувач танкового корпусу і армії. Народився в селі Малий Вистороп, Лебединського повіту, Харківської губернії

Могила і пам'ятник маршалу Рибалко на Новодівичому кладовищі у Москві

Генерали-українці на фронтах

**Сергій Руденко -
Герой Радянського
Союзу, командувач
Повітряно-
Десантних Військ.
Народився в
м.Короп
Чернігівської області**

Генерали-українці на фронтах

Василь Пилипович Герасименко народився 24 квітня 1900 в селі Велика Бурімка нині Чорнобаївського району Черкаської області України. з 1938 року - заступником командувача військами Київського Особливого військового округу, а з липня 1940 року - командувачем військами Приволзького військового округу. У червні-липні 1940 року командував 5-ю армією Південного фронту. На початку Великої Вітчизняної війни Василь Пилипович призначений командувачем 21-ю армією. 15 липня 1941 годасменіл на посаді командувача 13-й армією пораненого генерал-лейтенанта Ремезова Ф. Н. До того моменту 13-а армія брала участь в Смоленському бої і вела важкі бої з 2-ю танковою групою вермахту. В кінці липня направлений в розпорядження НКО. У жовтні призначений помічником начальника Тилу Червоної Армії, а в грудні командувачем Сталінградським військовим округом. З вересня 1942 року по грудень 1943 року генерал-лейтенант Герасименко 28-командував ю армією. За цей час армія брала участь у Сталінградській битві, Міуському, Донбаської та Мелітопольської операціях.

Генерали-українці на фронтах

Кирило Москаленко - двічі Герой Радянського Союзу, командувач кінно-механізованої групи Південно-Західного фронту. Народився в с. Гришине, Красноармійського району Донецької області

Павло Жмаченко - Герой Радянського Союзу, командувач арміями на 1-му і 2-му Українському фронтах. Народився в с. Могильному (нині село Поліське Коростенського району Житомирської області)

Генерали-українці на фронтах

**Іван Кириченко -
Герой Радянського
Союзу, командувач
танкових військ.**

**Народився в
місті Черкаси**

Генерали-українці на фронтах

Іван Черняхівський -
двічі Герой Радянського Союзу,
командувач фронтами. Народився в
селі Оксанина (нині Уманського
району Черкаської області)

Андрій Єрмоєнко -
Герой Радянського Союзу,
командувач фронтами. Народився в
слободі Марківка, Старобільського
повіту Харківської губернії

- **На відзнаку мужності й героїзму українського народу, який захищав свою землю від поневолювачів, почесне звання «Місто-герой» було присвоєно містам Київ, Одеса, Керч і Севастополь.**

Визволення Києва

**6
листопада
1943 р.**

Сейчас не удается отобразить рисунок.

**Бій радянських
солдат при
звільненні Києва**

**Підготовка
до битви за
Дніпро**

Звільнення Правобережної України

Житомирсько-Бердичівська операція

24 грудня 1943

–

15 січня 1944 р.

Колона танків Т-34, січень 1944 р.

Поразка
групи армій
“Південь”

оточення ворога
в *Корсунь-Шевченківському*
виступі

Звільнення Правобережної

України **Проскурівсько-Чернівецька операція**

4 березня –
17 квітня 1944

Суть: розкол
залишків військ ворога
на дві частини вихід
радянських військ у
передгір'я Карпат.

Партизани Буковини
повертаються у звільнені
Чернівці

Мешканці Вінниці вітають 38-му армію
Першого Українського фронту, яка звільнила
місто внаслідок Проскурівсько-Чернівецької
операції. Березень 1944 р.

Звільнення Південної України

5 березня –
17 квітня 1944

Умансько- Ботошанська операція

Суть: вихід до
державного кордону
СРСР і перенесення
бойових дій на

Радянські бійці з
мешканцями звільненого
села

Німецька "Пантера" програла
поєдинок з Т-34. Уманська операція

Звільнення Південної України

Одеська операція

26 березня –
14 квітня 1944

Суть: звільнення Одеси та частини причорноморських

На Одесу

Частини Червоної армії проходять вулицями звільненої Одеси 10 квітня 1944 р.

1944 г.

Визволителі на "Віллісі". Одеса, 10 квітня 1944 р.

Звільнення України

9 вересня –
28 жовтня 1944 р.

**Карпатсько-
Ужгородська
(Східнокарпатська)
операція**

Суть: завершилося визволення території
усієї України у сучасних її кордонах.

Пам'ятник на місці боїв за перевал Дукля

Т-70 форсує річку Уж

Останні звільнені населені пункти

ст. Лавочне –
8 жовтня 1944 року

- населений пункт в межах кордонів 1941 року.

м. Ужгород –
28 жовтня 1944 року

- населений пункт в межах сучасних кордонів України.

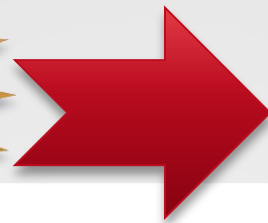

Пам'ятник
"Україна –
визволителям"
в Ужгороді

Залишки "Линії Арпада" – ворожих оборонних укріплень у Карпатах

28
ЖОВТНЯ

**День
визволення
України від
нацистських
загарбників**

Воїни-українці на фронтах

Іван Кожедуб

- льотчик-винищувач;
- здійснив **330** бойових вильотів;
- у **120** повітряних боях збив **64** літаки противника;
- останній бій, в якому збив 2 FW-190, провів в **небі Берліна**;
- за всю війну жодного разу **не був збитий**.

Іван Кожедуб - тричі Герой Радянського Союзу, кавалер двох орденів Леніна, кавалер семи орденів Червоного Прапора, кавалер ордена Олександра Невського

Іван Микитович Кожедуб на фоні Ла-5ФН (бортовий № 14)

Воїни-українці на фронтах

**Олександр
Матросов**

Радянська поштова марка
присвячена Олександру Матросову

- **27 лютого 1943 року** у складі 2-го батальйону отримав завдання атакувати опорний пункт у районі **села Чорнушки** (Локнянський район Псковської області);
- **знищив 3-й дзот**, спочатку кинувши 2 гранати, а потім **прикривши його тілом**;
- **посмертно** присвоєно Звання Героя Радянського Союзу.

Воїни-українці на фронтах

**Анатолій
Бурденюк**

Анатолій Бурденюк

**Григорій
Скоробагатий**

Пам'ятник на місці
загибелі літака

- у складі екіпажу під
командування

Миколи Гастелло
здійснили *таран*
ворожої техніки
на землі.

Радянська
поштова
марка

Воїни-українці на фронтах

Катерина Зеленко

- уродженка Житомирської області;
- єдина в світі *жінка*, що здійснила *повітряний таран*;
- *по смертно* присвоєно Зірку Героя Радянського Союзу.

Катерина Зеленко

Пам'ятник Катерині Зеленко в Курську

Меморіальна дошка на будинку Катерини Зеленко в Курську

Воїни-українці на фронтах

Дмитро Лавриненко

Дмитро Лавриненко

- *командир* роти 1-ї гвардійської танкової бригади;
- знищив **52** танки противника, ставши *найрезультативнішим танкістом* Червоної Армії за всю Другу Світову війну.

Братська могила в Деньково (Росія), куди перенесли останки героя-танкіста до 20-ти річчя перемоги з села Горюни (де раніше була одиночна могила)

Воїни-українці на фронтах

Василь
Порик

Пам'ятник на могилі Василя
Порика в Енен-Бомоні

Василь Порик

- активний учасник Руху Опору у Франції;
- *командир* партизанського загону, що боровся проти фашистських окупантів у *Північній Франції*;
- визнаний *національним героєм* Франції і нагороджений *орденом Почесного легіону*.

Участь України в завершальних операціях Другої світової війни

Похорон бійця Першого Українського, сумчанина Івана Гончаренка, танк якого першим увірвався у Прагу. 9 травня 1945 року

Легендарне фото - символ зустрічі на Ельбі. Праворуч - уродженець Черкащини лейтенант Олександр Сильвашко (Перший Український фронт), який першим зустрів американських союзників. 25 квітня 1945 року

**1-й
Український
фронт**

**Звільнення
Польщі**

**Берлінська
операція**

**Празька
операція**

Танки Т-34 Першого Українського фронту в лісі під Берліном. Квітень 1945 року

Перемога над Німеччиною

Поразка Німеччини

8 травня 1945 року – акт про беззастережну капітуляцію.

9 травня 1945 року – День перемоги

Кейтель підписує капітуляцію в Карлсхорсті

Червоний прапор над рейхстагом

Сейчас не удается отобразить рисунок.

Олексій Берест – один з трьох солдат, що першими встановили прапор Перемоги

Втрати України

**1225 днів
війни**

- Україна втратила п'яту частину населення (*8-10 млн.*);
- втрачено 40% промислового потенціалу республіки;
- прямі матеріальні збитки склали 285 млрд. крб. у цінах 1941 р.

Вигляд зруйнованого Хрещатика

Вічний вогонь у Кременчуці, який символізує вічну пам'ять про загиблих в роки війни

Вічна слава героям - землякам

 Сейчас не удается отобразить рисунок.

